

Avanatul

BIBLIOTECA CENTRALA
"ASOCIATIUNII"
SIBIU

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituțiuni și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Către foștii stipendiști

Se duce de o bucată de vreme o întrecere între partidele noastre politice pentru prestarea celui mai curat naționalism și fiecare din ele propune mijloacele cele răsunătoare pentru promovarea elementului românesc. Să le ajute Dumnezeu să-și poată pune în aplecare planurile lor pentru binele țării și cât mai puțin pentru interesele lor.

Un lucru însă, aș vrea să relev în legătură cu valorificarea elementului românesc.

A îngrădi pătrunderea elementului minoritar în viața noastră economică și culturală, nu e de ajuns pentru a da elementului românesc întreaga ei potență de validitate. Mai trebuie ca acest element să fie făcut apt ca să fie oricând superior, chiar fără îngrădiri — minoritarilor. — Trebuie să se dea puțință fiilor de români, să studieze și să muncească, fără a fi îndepărtați de la ținta lor, nici de greutatea materiale și nici de amăgelile politiciene. Românii trebuie să ajungă la situațiile înalte și prin muncă și prin studii. Pentru această trebuie dat posibilitatea tuturor românașilor dornici de carte și știință, să învețe, să studieze, să devie membri productivi și nu bugetivari.

Și acest lucru nu trebuie cerut statului, care de abia își poate plăti funcționarii — ci inițiativelor particulare. Mai toți intelectualii ardeleni își datoresc situația lor socială actuală, faptului că au primit stipendii sau burse. Sunt astăzi intelectuali, cari au lefuri între 8—20,000 lei lunar, dar cari la începutul studiilor lor se bucurau de cele câteva coroane, pe care le primeau dela comitetele profesionale sau comunale. Oare nu cred acești intelectuali, că e acum datoria lor de a înapoia talantul primit, după

putințele lor actuale. Un mic ajutor de Sărbători, (ghete, haine, cărți), din când în când un mic ajutor bănesc, câte lip-suri n'ar acoperi, tocmai acelora cari ar vrea să muncească, dar n'au mijloace, pentru că așa a lăsat Dumnezeu, ca cel mai inteligent, să fie adesea și cel mai sărac. Poate o asociație a foștilor stipendiști ar putea da posibilitate atâtor talente să se desvolte, atâtor studoiși să muncească și atâtor inteligențe să devie forțe creatoare.

Moșii au dat nu numai eroi, ci și destule forțe culturale și științifice. Atâți copii de o inteligență scilpitoare se pierd în sărăciile bordeelor din fundurile munților. Oare nu cred foștii stipendiști că e momentul să intervie?

Marcel Olinescu

Cronica economică

Massele consumatoare și noul val de scumpete

Se întâmplă în ultimul timp lucruri, cari cu drept cuvânt, sporesc îngrijorarea opiniei publice. Pe tot cuprinsul țării cresc prețurile obiectelor de prima necesitate, iar în același timp salariile scad. „Uniunea Generală a Industriașilor“ socotește că numai întrunind în aceeași acțiune ridicarea prețurilor și reducerea salariilor, se poate merge către înlăturarea crizei. Hotărârea aceasta s'a simțit întărită de faptul că guvernul a pus mari impozite indirecte pe alimente și îmbrăcăminte și ia în același timp, măsuri de împiedecarea oricărei împotriviri contra ridicării valului de scumpete. Pentru că ideea prețurilor maxime — pe care acum o discută guvernul — chiar de va fi pusă în practică, nu va putea rezolva problema. Experiența de până acum a acestor prețuri ca și starea actuală a schimbului de mărfuri, ne îndreptătesc a afirma, că stabilirea prețurilor maxime, va rămâne o încercare complet nereușită, deoarece ele nu vor putea apăra masele consumatoare — în cazul cel mai bun — decât de specula câtorva negustori, dar le vor lăsa în deplină voie a speculei marilor trusturi și carteluri.

(Continuare în pag. III.)

D. Gh. Minovici.

Apreciatul nostru colaborator d. ing. G. Minovici, traducătorul cărții de răsunset mondial „La Condition humaine (Destine omenesti)“ a lui André Malraux, apărută zilele trecute în editura Pantheon-Brad, a fost numit conducătorul minelor de aur din Luncoiu de jos, — mine exploatare de un consorțiu bucu-reștean.

Vestea numirii dlui Minovici la minele din Luncoiu ne bucură mult, căci sub forma aceasta D-sa va fi mai legat de Brad și de ținutul nostru.

D. Minovici e necesar ținutului nostru. Poetul Mureșanu dela Turda, într-o scrisoare trimisă nouă, spune:

„...Regiunea d-tră se poate mândri că are cărturari de talia dlui G. Minovici.“

În Ruda la parochia greco-catholică a fost trimis pr. Dan din partea prot. grec. cat. Dar pr. S. Buglea nu a voit să predea cheile bisericii.

S'a făcut proces verbal și s'a trimis parchetului. Curioșii așteaptă rezultatul. I. L.

„Horia“ lui Aron Cotruș.

Nu voim să facem o recenzie propriu zisă a plachetei apărute de curând în Varșovia. Alții — și mai indicați decât noi — au făcut-o deja înainte, epuizând întreaga gamă a accentelor de prețuire și admirație. În accentele lor entuziaste se resfrânge ecoul unor forțe elementare, descăturate de magia verbului înflăcărat al lui Cotruș.

E altceva ce voim să relevăm în rândurile acestea.

Horia a fost, până acum un mit: grandios, copleșitor, turburător, dar și nebulos ca un mit. Prea puține sunt datele precise ce ne-au rămas despre el, cu toate că numai un veac și jumătate ne desparte de tragicul lui sfârșit. Cu atât mai ușor era jocul fantaziei noastre, care ni-l reprezenta în diferite chipuri, după puterea de imaginație și însușirile temperamentale ale fiecăruia dintre noi.

Personalitatea lui Horia trebuia creiată din nou. Trebuia creiată și pentru datoria pe care o avem să-l purtăm, ca pe un talisman,

pe inimile noastre; trebuia creiată mai cu seamă și pentru cealaltă îndatorire, tot atât de mare, de al transmite masiv, dur, nestirbit, viu, generațiilor cari ne vor urma, ca pe-o neprețuită moștenire de abnegație, de eroism, de jertfă. Căci acest țaran crescut din ogorul, care nu era măcar al lui, poate fi pildă luminoasă și înviorătoare, și pentru suflitele cele mai nobile.

Sarcina aceasta atât de grea și-a luat-o Aron Cotruș și s'a achitat de ea miraculos.

Îl cunoșteam pe Aron Cotruș ca poet. În cele 30 pagini din „Horia“, Aron Cotruș se desvăluie a fi mult mai mult decât atât: devine un artist complex, vizionar, viforos. Dacă e adevărat că „piatra de încercare“ a adevăratei arte constă în emoția pe care ne-o poate transmite nemijlocit și care face să vibreze fibrele cele mai ascunse din subconștientul nostru, atunci de sigur că versurile lui Aron Cotruș din poemul „Horia“ sunt de cea mai pură artă. Să le cităm? Credem că e de prisos pentru noi: le cunoaștem cu toții aproape pe din afară. Ele formează de pe acum un capitol

aparte — și încă din cele mai de seamă — în antologia poeziei românești.

Socotim mai nimerit să relevăm valoarea plastică a versurilor din poemul „Horia“. Căci poetul Cotruș ni se descopere, prin ele, și ca un mare sculptor în materia aceea ne consistentă, amorfă, ingrată, care se numește graiu, și pe care dânsul o frământă cu înfrigurare, întruchipând vizuni de extaz. Pentru evocarea eroului — martir, Aron Cotruș depășește arta poeziei și-și dăltuește eroul cu o putere de plasticizare care ține mai mult de sculptură. Pe măsură ce lucrarea sa înaintează, eroul din Munții Albalucii se încheagă tot mai mult din negura trecutului, — masiv și tragic, — încetează să mai fie un mit, devine din nou țaranul răzbnător și nelufricoșat, care trăiește cu intensitate, și suferă, și se jertfește pentru ai săi, cu exaltarea unui iluminat. Cu chipul acesta — chipul reconstituit de Aron Cotruș — dânsul va continua de acum să trăiască de-a lungul secolelor viitoare în mintea poporului românesc.

Mai mult decât ca poet, — avem doar atât de mulți! — Aron Cotruș va dura în patrimoniul națiunii noastre prin reconstituirea superbă a figurii eroului din Albaluc.

Gh. Minovici.

Respect, sau mai bine iubire...?

de Protopop Șt. Bogdan.

Frumoase cuvinte a spus d. Gh. Mugur la radio în seara zilei de Duminică 3 Februarie a. c., când a subliniat discursul regal ținut din prilejul investirii I. P. Sf. Sale Nicodem al Moldovei. Cuvinte înțelepte au fost acestea, cuvinte calde, vibrând de sinceritate. Din locul în care s'au rostit și mai ales în împrejurarea în care au fost spuse, ele sunt mai mult decât rezultatul gândirii unui om. Sunt ecoul crâncenului sbucium sufletesc al omenirii din prima treime a veacului al douăzecilea. A omenirii, care cu atâta jertfă a ajuns să creieze — în măsura în care i'sa dat să poată aceasta — frumosul, bunul și dreptul, pe cari n'ar voi să le știe trecătoare. A omenirii, care a ajuns să prețuiască viața și care nu mai vrea să moară, ci să trăiască în veci.

Cuvintele, pe cari cel ce scrie aci le-a ascultat cu nespūsă plăcere, sunt în același timp o mărturisire și un apel. Mărturisirea omului, care după ce a încercat totul, sau aproape totul ce putea, pentru adevăr pentru dreptate și fericire, a ajuns să vadă, că „fără de El“ fără de Isus Mântuitorul „nu poate face nimic“ și înțelegând aceasta, apelează la acei pe cari îi știe în permanent contact cu El, ca să-mijlocească o apropiere, o cunoștință a Celui, „prin care toate s'au făcut“ și se fac. Apelează cu fibilitate la noi preoții, ca să-l conducem cât mai degrabă la Acela, care s'a mărturisit a fi „apa cea vie ce s'a coborât din ceru“. Pentru că îi este, nespūs de sete, ca și omului ce a beut cantități mari de beuturi otrăvitoare; îi este „sete de dreptate“, sete de ideal; îi sete de spiritualitate, de viață — netrecătoare. Și acestea toate numai Hristos Domnul i-le poate da. Iar la El, omul crede că ajunge măcurând și mai sigur prin mijlocirea preotului.

O! ce rol frumos de intermediar este acesta! Și ce bine este răsplătit. Nu numai „la ceruri“, cum s'ar crede, ci și în viața de acum. Să vedeți numai:

Omul când este căzut într'o prăpastie, când e pe cale să se înnece, când — în fine — este în primejdie de moarte, e în stare să promită orice aceluia ce-i mijlocește salvarea. Și nu numai promite, ci și dă.

În primejdie mare, primejdie de moarte sunt oamenii de azi, când strigă către noi să le ajutăm să scape din valorile desnădejdiei. Ne vor da pentru aceasta orice vom cere. Întrebarea este: ce vom cere?

Ce să pretindem noi dela oamenii de azi pentru truda noastră, pentru sbuciumul nostru, pentru jertfa noastră de fiecare zi? Ce, vom cere dela ei, pentru că să fie în stare să ne dea și pe dealtă parte să fie în raport cu serviciul ce îl facem? Ce plată să luăm pentru a nu ni-se spune lacomi și ca să nu facem să se renunțe iarăși la serviciile noastre? Să zicem, că moneda cu care ni-se poate plăti este de două feluri: respect și iubire. Pe care o vom pretinde?

Am putea, — citând cuvintele „nu este sluga mai mare decât domnul său“ și pomenind pe scurt felul în care Hristos Domnul a petrecut în mijlocul omenirii, îndemnând-o și învățând-o spre tot lucrul bun, — să dăm în câteva propozițiuni răspuns nimerit acestei întrebări. Socotim însă, că dacă pentru a face să fie înțeles un gând, o idee, — este potrivit să arăți cum este bine, este în același timp și pentru același scop nimerit să demonstrezi și cum nu este bine. Vom încerca aceasta acum!

A fost o vreme, o spun dușmani noștri (M. Bakunin) când biserica, recte preoțimea avea foarte mare influență în lume. Numai preoțimea vorbea, numai ea scria, numai ea învăța; singură preoțimea putea să cugete și să-și manifesteze cugetul. Câtă vreme acest — să-i zicem — monopol al cugetării, al vorbirii și al scrisului se sprijinea pe testamentul iubirii, lăsat de Mântuitorul învățăceloșăi, lumea cu oamenii din ea n'au avut motiv să fie nemulțumiți. Ba ce e mai mult, când cei ce stăpâneau popoarele încercau să zăgăzuiescă acest monopol, își auzeau cuvinte ca

acestea: „mai bină să se întunece soarele, decât să tacă gura lui Ioan“ (Ioan Gură de Aur).

Unii reprezentanți ai bisericii însă nu s'au mulțumit cu iubirea oamenilor. Ei voiau mai mult. Doreau să se facă respectați. Și au reușit. Dar cu ce mijloace? Bătăi, temnițe, cazne, (Inchiziția) umiliri (Canossa), cruciade, mai mult politice, decât religioase, cetăți puternice și adăpostitoare de lumină și civilizație creștină — lăstate pradă păgânilor și barbarilor, toate acestea și încă altele au fost puse la contribuție, pentru a asigura respect pe seama bisericii lui Hristos cea zidită pe fundamentul iubirii.

Într'adevăr prin aceste mijloace oamenii bisericii s'au făcut respectați. Mai mult decât atât: temuți. Dădu-se groaza în toți de putearea cea mare ce și-a câștigat-o preoțimea din apus prin astfel de mijloace. Groază, care și până în zilele noastre își resfrânge o umbră de efect printr'o superstiție ridicolă. Demult, foarte demult a trecut vremea, când însemna o adevărată primejdie întâlnirea cu vreun reprezentant al bisericii ce ținea să fie respectată; primejdie ce trebuia evitată, fie chiar printr'o abatere din drum, căci altfel nu erai sigur că nu ți-se sfârșește călătoria în vreo temniță. Și se mai găsește încă și astăzi cetățeni, — de altfel oameni în toată firea și cu pretenții de a fi serioși, — cari sunt în stare să se întoarcă din drum, când se întâlnesc cu câte-un preot, crezând că altfel le-ar merge rău în drumul apucat. Aceasta este o reminiscență din groaza trecutului. Sunt stropii de ploale, cari continuă să cadă și după ce norul a trecut, iar soarele își resfrânge vesel razele sale.

Iată un mic rău lăsat nouă moștenire de pe vremea când reprezentanții bisericii iubirii nu se mulțumeau numai cu dragostea credincioșilor. Dar să nu se creadă că numai acest rău ne-a rămas. Sunt ele altele cu mult, cu foarte mult mai mari. Să ne gândim numai la desbinarea bisericii, la reformațiune, la îndușmănirea științei și la altele pe cari nu ne ajunge nici vremea nici locul să le amintim.

Cu adevărat multe și mari rele au rezultat atât pentru biserică în genere, cât și pentru preoțime în special, din nevoința unora de a-și agonisi cu orice preț mai multă considerație, mai mult respect, mai multă putere lumească, atunci când știut este, că „împărăția lui Hristos nu este din lumea aceasta“.

Dar oare astăzi, când — după cum spune și naturalistul Raoul H. Francé — veacul al douăzecilea își încordează toate puterile ca să revie la convingerile vechi de mult crezute ca fiind dispărute și se luptă cu disperare împotriva învățăturilor bazate numai pe puterea de înțelegere, pentru că simte, că aceste făuriri ale intelectului nu pot adânci întreaga viață, sunt dușmane vieții și ne răpesc bucuria de a vieții?! Oare azi, când tendința de a restrânge influența și folosul științelor naturii numai la promovarea progresului tehnic se resimte tot mai mult, când omul se răsvrătește împotriva încercării de a i se formula numai de cătră știința naturii întreaga-i concepție despre lume, întregu-i fel de a vieții; astăzi, când atâtea se așteaptă dela noi preoții, s'ar putea și ar fi oare bine să se stăruiască în aceeași greșală a trecutului? Este o întrebare ce se impune! Căci dela felul cum îi vom răspunde depinde să dovedim, că suntem în stare să ne facem vrednici de încrederea ce e pe cale să se pună în noi.

(Continuare în pag. V.)

Ș T I R E

În vederea organizării săptămânii cărții care se va deschide în zilele de 12, 13, și 14 Mai a. c. la București precum și în toată țara din îndemnul înalt al Majestății Sale Regelui Uniunea Fundațiilor Culturale Regale a început organizarea acestei săptămâni în dorința ca în anul acesta serbarea să se desfășure într'un cadru cât mai artistic și strălucit.

Discuții și păreri

Vom avea un nou război?

Judecând după evenimentele ce precipită, temerea unui nou război devine — spre groaza tuturor — tot mai justificată.

Germania a călcat tratatul dela Versailles pe baza căreia s'a clădit pacea Europei.

Franța, Anglia și Italia, într'o acțiune comună au înfierat gestul Germaniei, declarând că nu recunosc deciziunile unilaterale luate prin violarea angajamentelor internaționale. Ele subliniază gravitatea situației provocată prin călcarea cu știință a principiului esențial al dreptului internațional și anume că nici o putere nu poate deslega de un angajament și de un tratat și nici nu poate modifica stipulațiunile unui pact, decât cu asentimentul părților contractante și pe calea bune înțelegeri.

Între punctul de vedere al celor trei mari puteri, la care se raliază și Statele-Unite ale Americii și numeroase alte țări și punctul de vedere German, e o distanță ca dela cer la pământ.

Germania pare hotărâtă să se înarmeze, fără să țină seamă de categoricul avertisment al celorlalte puteri și nu se știe prin ce minune războiul mai poate fi evitat.

Singura speranță care mai rămâne este prăbușirea regimului hitlerist, care a dus Europa la această situație.

Hitler nu mai poate da înapoi. Forțele interne coalizate împotriva lui l-ar putea răsturna. Numai în felul acesta, pacea atât de grav amenințată, va putea fi salvată.

Ochii omenirii întregi stau acum așințiți asupra Germaiei. De ea — și numai de ea — depinde, dacă vom avea sau nu, în cursul acestui an, un nou război.

S. P.

Colțul vesel

Incognito

În tren, un domn zărește o doamnă, de care își amintește că a supat cu ea într'o seară. Își permite deci câteva intimități, la care doamna foarte indignată, strigă:

— Domnule, vă înșelați: sunt o femeie cinstită.

— Pardon, călătoriți incognito!

La bursă

— Unde ai fost atâtă timp?

— Am fost bolnav.

— Slava domnului, arăți cu 75%, mai bine!

Bine asortat

La Mitică se parezintă un intermediar de căsătorii.

— Lasă-mă în pace, domnule. Nu mi arde de însurătoare.

— Poate că un milion și jumătate...

— Domnule, ți-am spus că nu mă însor pentru nimic în lume, pentru bani.

— Mai am una cu un milion!

— Nu vrei să înțelegi domnule: nu mă voi însura decât din dragoste.

— Din dragoste? Am și așa ceva!

Are și el dreptate

— Dragul meu, eu nu te pot înțelege. N'a trecut o lună de zile de când am făcut o listă de subscripție pentru tine și acum te văd mâncând icre negre.

— Ce are a face. Dacă n'am bani, să nu mănânc icre negre?

Când am și eu odată bani, să nu mănânc icre negre?

Arunci când să mănânc icre negre?

Regionalism

Desnăzi, vizitând Constanța, mi-am luat o cameră la hotel. A doua zi, când mă scol, găsesc, în paharul de apă, un purice. Indignat sunai.

— Ia uite domnule, ce curățenie la dvs. Chelnerul însă, fără a-și pierde cumpătul, ripostă:

— Mă iertați domnule, asta l-ați adus cu dvs. Dacă ar fi fost de al nostru, nu s'ar fi înecat. Ai noștri știu să innoate!

Știri sportive

„Mica” învinsă la Lupeni

Ultima Duminică a lunii Martie, a rămas fără program pentru lumea sportivă din Brad și imediata împrejurime, echipa n. de foot-ball deplasându-se la Lupeni, pentru a susține un match amical cu „Minierul”.

După cele două victorii categorice raportată asupra Crișanei dela Arad și Corvinului din Deva, echipa „Micilor” înregistrează, de data aceasta, o înfrângere rușinoasă, am putea spune, dacă judecăm factura jocului după scorul de 5:1.

Dacă ținem seamă însă, de condițiile în cari cei doi adversari s'au întâlnit, și a-și dovedi superioritatea, rezultatul va fi foarte concludent și va trece astfel, valul de neîncredere a suporterilor, în valoarea tehnică a echipei care a dovedit, în atâtea rânduri, că știe să lupte victorios chiar când are ca adversar o echipă de talia „Minierului” un „Mica” foarte omogen și cu reale calități tehnice.

Echipa n. a plecat din loc, Sâmbătă la orele 4 p. m., cu autobuzul clubului, și a ajuns la Lupeni abia la orele 8 dim. Drumul era impracticabil din cauza unui strat de zăpadă, gros de 20 cm., mai ales ea mașina nu era prevăzută cu lanțuri la roți, ceea ce a făcut ca să nu poată urca pantele grele, și erau multe din acestea, decât ajutate de pas-

gerii cari, au făcut astfel, un șert de drum pe jos, mai ales că și la coborârea pantelor rezezi băeții se coborau jos din mașină, pentru că nu mai puteau fi siguri de viața lor, după ce s'a răsturnat autobuzul atunci când erau în Vârful muntelui. La un moment dat: fânele nu mai funcționează când se schimbă viteza, așa încât el cade cu iuteală pe pantă în jos și se răstoarnă, din fericire, în șanțul dinspre coasta muntelui, pentruca astfel să scape cu toții dela o moarte sigură, căci de partea cealaltă era o prăpăstie adâncă.

Însfârșit, după atâtea emoții și peripeții, echipa ajunge „cu bine” la Lupeni și după o scurtă odihnă, joacă pe un teren complet desfundat, și cedează gazdelor după un joc foarte strâns.

Echipa a jucat în formația: *Mocoța, Sturek, Zasio, Matteș, Trifu, Haiduc, Sturz, Vancea, Aliman, Tăucean Borci.*

Alte rezultate:

C. F. R. — Chinezul 3:2 (3:0). Teren Venus, 4000 spectatori. Arbitru: Seliceanu.

C.A.O — A.M.E.F.A. 3:0 (3:0) Oradea Venus — Gloria 1:1 (1:1) Arad, 2000 spectatori.

Ripensia — „U” 5:1 (2:0) Timișoara. U.-Tricolor — Juventus 4:1 București.

S'a jucat Sâmbătă.

Duminică 7 Aprilie 1935, echipa de fotbal C. S. „Mica” va

juca pe arena G. B. cu echipa uzinelor de fier din Călan.

Duminică 14 Aprilie a. c., C. S. „Mica” va juca cu prima echipă a clubului „CHINEZUL” din Timișoara, clasată a 3^a în Divizia Națională A.

CONVOCATOR

Doamnele și domnii membri ai Reuniunii Femeilor Române „Regina Maria” din Brad sunt rugați a lua parte în'un număr cât mai mare la a XV.-a adunare generală ce se va ține Duminică în 7 Aprilie 1935 orele 4 p. m. în sala institutului „Crișana” din Brad.

OBIECTE:

1. Deschiderea Adunării generale.
2. Raportul Comitetului de administrație asupra activității sale în anul 1934.
3. Raportul casieriei și a bibliotecarei.
4. Alegerea unei prezidente, 2 viceprezidente și 1 casieră pe un ciclu de 3 ani.
5. Alegerea celor 7 membri în Consiliul de administrație pe un ciclu de 3 ani.
6. Propunerii și interpelări.

Brad, la 25 III. 1935.

Letiția Ghișa
președintă

Irina Damian
secretară

„CRIȘANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII BRAD.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „CRIȘANA” sunt invitați la

XXVII-a Adunare Generală ordinară.

care se va ține în Brad, Marți în 23 Aprilie 1935 orele 15. în localul institutului.

ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
  2. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și Bilanțul încheiat pe ziua de 31 Decembrie 1934;
  3. Raportul Censorilor;
  4. Descărcarea Consiliului de Administrație și a Comitetului de Censori;
  5. Distribuirea beneficiului net;
  6. Fixarea jetoanelor de prezență;
  7. Alegerea a 4 memorii în Consiliul de Administrație;
- Brad, la 2 Aprilie 1935.

Consiliul de Administrație.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1934

ACTIVA		PASIVA	
Cassa în numerar	2 668.031.—	Capital social	10.000.000.—
Portofoliu de titluri: (titluri rom)		Fonduri de rezervă:	
Efecte publice (val. nominală)		Rezervă statutară	4 800 000 —
[557500.—]		Rezervă specială	600 000 —
Titluri necotate la Bursă		Fonduri de amortisment:	
(val. nominală) 403350	960.850—	pentru creanțe dubioase	1 309 018.—
Portofoliul de scont (plătibil în țară)		fond pt. amort. pierd.	
Cambii garantate cu giruri	6888669.—	rezultate din lichid. dat agric.	2.114.136.—
Cambii garantate cu ipotecă	1393702.—	Fonduri filantropice	
Debitori: (din țară)		fondul „I. Ghișa”	800.000.—
fără garanții	3555206.—	„ „V. Damian”	30.000.—
garanții cu efecte comerc.	1072163.—	Fondul de pens. al funcționarilor	2.367.468.—
garanții cu mărfuri	502483.—	Depuneri spre fructificare la vedere	907.450.—
garanții cu ipotecă	195912.—	pe livrete de economii	11.764.074.—
Debitori beneficiind de legea lichid. datoriiilor din 7 Aprilie 1934, cota rămasă	9 565.400.—	Creditori (în țară)	
Soldul pierderilor rezultate prin aplicarea legii lichid. dat. agricole	8 377.597.—	depozite în cont la vedere	202.076.—
Imobile:		alte conturi la vedere	32.246 —
necesare exercitării comerțului de bancă	1.000.000.—	la termen	84.905 —
Mobilier	50.000.—	Reescont	
Conturi diverse:		la B. N. R.	6 373.010.—
Reescont la B. N. R.	637.3010.—	Conturi diverse	754.189.—
		Conturi tranzitorii	196.649—
		Beneficiul net	514.136.—
		Dotarea fondului pt. amort. pierd. rezult. din lichid. dat. agricole	514.136.—
	42 335 221.—		
			42.335.221.—

(ss) Ion Ghișa
director executiv
expert contabil

Brad, la 31 Decembrie 1934.

Consiliul de Administrație:

pentru contabilitate:
(ss) Maria Vecerdi

(ss) Aron Roman
președinte

(ss) Dr. Nerva Oncu
v. președinte

(ss) Dr. Cornel Glava

(ss) Dr. Teodor Băbuția

(ss) Dr. Iacob Oncu

(ss) Ing. Valer Ambruș

(ss) Andron Bogdan

(ss) Ioan Cutean

(ss) Carol Schenk

(ss) Virgil Bulz

(ss) Dr. Ioan Groza

Comitetul de Censori:

Subsemnatul comitet de censori, am examinat contul prezent și l'am aflat exact.

(ss) Iosif Comșa
președinte

(ss) Ioachim Ivan

(ss) Alexandru Draia

(ss) Nicolae Turuc

(ss) Petru Câmpean

(ss) Brutus Păcuraru
expert contabil

Respect, sau mai bine iubire...?

(Continuare din pag. II.)

Ni s'ar putea aduce invinuirea, că facem confuzie între respectat și temut. Admitem, că-i așa. Dar numai în parte. Pentru că să distingem bine. Un părinte b. o. se face respectat de către fiii să prin energie, prin cinste, prin dreptate, printr'un caracter integru etc. Dar oare este destul atât, ca să se poată numi părinte bun? A satisfăcut el prin aceste obligațiilor de educator al copiilor săi?! — În societatea omenească se poate face cineva respectat prin aceleași mijloace și încă vreo câteva, cum ar fi bogăția, puterea, situația, și altele de acest fel. Dar cu câte riscuri și cu ce preț?! Și odată ce și-a cucerit, și-a „impus“ respectul, câtă grijă și osteneală pentru a și-l păstra. Căci respectul oamenilor se deosebește mult de iubirea lor. Respectat, — ești încotomănat într'o ținută incomodă, rigidă, covârșitoare prin unifomitatea ei. Iubit, — te miști mai liber, respiri mai în voie, îndrăznești mai mult, îndeplinești mai mult, nu te temi de răutatea și ticăloșia lumii lacomă de a-ți sfășia haina prestigiului tău, pentru că te ști la adăpostul aceluși sentiment, care toate le acopere, toate le înțelege, toate le crede, toate le rabdă. „Respectul, — te părăsește de îndată ce te-ai încovoiat sub povoaara unor împrejurări fatale, iar din ceeace forma demnității ta, mândria ta întreg eșafodajul pe care cu atâta greutate l-ai construit pentru el, lumea dă zor să facă în așa fel, ca să nu rămână nici urmă. Pe câtă vreme este iubirea, — „dragostea nici odată nu va cădea.“

Iată de ce socotim, că răspunsul cel mai nimerit la întrebarea ce am formulat-o mai sus este: munca noastră să fie în așa fel întocmită, ca să poată fi răsplătită cu iubire. Iar când ni-s'ar da să alegem între respect și iubire, să alegem fără șovăire pe aceasta din urmă, ca cea mai de preț. Vom dovedi astfel că prețuim „darurile cele mai bune“.

Ar fi păcat să se creadă, că ne-am gândit la o popularitate ieftină, la ceva asemănător demagogiei de speță inferioară, când dăm aceste indemnuri. Ba împotriva, sfătuim pe toți să se ferească cum pot de astfel de succese. Deci nu prin ceeace se cheamă „a le cânta în strună“ să ne câștigăm iubirea oamenilor, ci prin vânarea de prilejuri cari ne permit să ne facem folositori când sânt în impas.

Dar după toate acestea ni s'ar putea spune, că oamenii sunt răi, nerecunoscători, obișnuți să falsifice momente și astfel în schimbul a tot ce facem pentru ei ne putem pomeni cu monedă falsă și cu iluzii pierdute. Aici însă se adevărește ceeace s'a zis de Domnul, că „cu măsura cu care veți măsura, cu aceea vi-se va măsura vouă.“ Dorești tu, o preotule, o iubire adevărată din partea oamenilor? Dovedește că știi s'o prețuești, arată că știi deosebi moneda adevărată de cea falsă. Fă să se vadă, cum știi tu să iubești pe fratele tău cel întru Hristos. „Intra aceasta să vă cunoască pe voi oamenii, că ai Mei învățaței sunteți, că veți avea dragoste între voi“ a zis Domnul. Atunci, vor înceta clevetirile între frați. Atunci, fratele nu va rămâne imposibil când sunt batjocuriți în auzul său cei ce-s, una cu el, nu va răbda să fie proferate în prezența lui cuvinte de batjocură la adresa bisericii și a mai marilor săi, atunci... multe vor fi altcum de cum sunt azi, mai frumoase, mai bune.

În nădejdea, că acestea toate vor veni, să rugăm cu toți pe Domnul și Stăpânul vieții noastre, ca să ne ajute a ne iubi unii pre alții și să ne lumineze, cum și ce să lucrăm, pentru a ne putea face iubți.

Din valea Hațegului

ADMINISTRATIVE. Zilele trecute a avut loc în Sarmiseghetuza o conferință de plasă sub președinția D-lui Primprețor I. Andreușiu. Cu această ocazie s'au desbătut toate

chestiunile la ordinea zilei precum și o mulțime de alte probleme în legătură cu viața socială, culturală și economică a locuitorilor din această plasă. Noul Primprețor a început bine și credem că va fi secondat serios și în mod inteligibil de către toți intelectuali, căci numai astfel se vor putea traduce în fapte toate cele ce s'au hotărât la Sarmiseghetuza.

CERC CULTURAL. Cercul cultural Bucova a ținut ședința în comuna Băntăruș inferior. Lecțiile a fost ținute de către D-na Beg și D-na Olteanu. La public a vorbit D-nul Gh. Berzuceanu despre „Diferite lucrări de executat în decursul lunii Martie“ iar conferința intimă a fost ținută de către D-nul Vasile Sferdian, vorbind „Despre problema selecției capacităților“. A vorbit și D-nul Amos Adam despre „Munca e brățară de aur“.

SPORTIVE. Clubul sportiv „Relezatul“ din Hațeg, a ținut ședința într'una din zilele trecute. Nefiind numărul de membri cerut de regulament ședința s'a amânat.

NUMIRI. La poșta din comuna Bucova a fost numit D-nul Aurel Petriu, iar la Sarmiseghetuza D-sra Flavia Bora. Credem că actualii șefi de poștă vor și să deservească în mod loial interesele locuitorilor și în același timp vor fi atenți față de „Zarandul“.

Curiozități

Fonduri pentru salvarea lui Hauptmann

Publicul american a început să contribuie cu sume însemnate la crearea unui fond pentru „salvarea lui Hauptmann“ care a fost condamnat la moarte, pentru răpirea copilului Lindbergh.

În Casinoul Iorkville din New-York s'a ținut o mare întrunire în acest scop, adunându-se peste două mii dolari.

Condamnarea unor părinți fără inimă

Tribunalul din Frankfurt-am-Main a condamnat la 15 ani temniță pe părinții unei fete, cari au îndemnat-o să se sinucidă, aruncându-se în râul Main.

Un nou sistem bancar

Parlamentul Argentinei a votat introducerea unui nou sistem bancar, în acea țară. Pentru imediată intrare în funcțiune a acestui sistem, s'au votat cinci proiecte de lege.

Primul crează o bancă centrală a Statului; al doilea crează un control permanent al guvernului asupra băncilor particulare; la treilea privește lichidarea acelor instituții, ale căror fonduri nu mai sunt lichide; iar celelalte două privesc felul de operație bancară, până la înființarea băncii centrale.

Cel mai lung cuvânt

Dicționarul medical englez s'a îmbogățit cu încă un cuvânt, care are și „meritul“ de a fi cel mai lung cuvânt în limba engleză. El se compune din 45 litere și înseamnă astma minieră. Iată numele științific al acestei boli: pneumonoul transirescopicilicovolcanikoniosia.

Hotel de sticlă

În orașul Doncaster, din apropiere de Londra, s'a clădit un hotel de sticlă. Pereții sunt din material colorat, așa că nu poate vedea nimic înăuntru. Presa comentează pe larg această inovație.

Femeie chineză și ...bărbierul

Femeia chineză s'a trezit cu un edict prin care i se interzice, sub pedeapsa unei represalii, tăierea părului.

Această poruncă a fost dată de generalul Chiang Kaishek, șeful forțelor chineze.

„Superficialitatea aceasta — spune generalul — distruge și frumusețea și sănătatea femeii“.

Monede romane.

Sub un bloc de granit, la Saint-Gervais-les-Bains, Franța, au fost găsite mai multe monede romane, din anii 138 și 161. Aceste monede dovedesc că armatele romane se aflau în această provincie, la începutul erei creștine.

Cercul cultural „Teiu“ Hunedoara

Cercul cultural „Teiu“ de sub președinția D-lui Iosif Bujoran și-a ținut de astă dată ședința în comuna Lăpușul-Inferior, la care a luat parte toți membri cercului cultural.

De dimineață — în corpore — am am luat parte la serviciul divin, oficiat de preotul ad. Iuliu Crișan fost Subdirector în învățământul primar, care în predica zilei aduce elogii inv. Țării, ce propagă neobosiți lumina lui Hristos.

În ședința intimă, Dl. inv. Grigor Calafeteanu, a predat lecția practică despre „încolțirea și creșterea plantelor“ la cl. III, care în urma criticii făcute lecția a fost declarată de „bine reușită“. Conferința pedagogică a fost ținută de Dl. inv. I. Popescu, făcând recenzie cărții V. Emil de J. J. Rouseau, bine și documentat expusă. — A urmat masa comună.

După amiază la orele 3 — subcercul liber în fața unui numeros public — s'a desfășurat ședința publică, cu un frumos și bogat program — condus de tânărul și neobositul dir. al școlii, Dl. Grigorie Calafeteanu — compus din recitări, coruri, monoloage și dialoge. De notat dialogele: Datoria de a fi soldat; Libertatea; Cine fură azi un ou, mâine fură și un bou, etc. bine executate și foarte educative pentru popor. — Printre care au fost intercalate următoarele conferințe: 1) „Petricolul boalelor venerice și vindecarea lor“ conferința ținută de Dl. Doctor I. Surdu-Buza, medicul plasei Dobra, care ne-a onorat cu prezența în după amiaza zilei. 2) „Evoluția poporului Român“ documentat expusă de Dl. inv. V. Cornescu și 3) „Despre îngrijirea pomilor“ a vorbit Dl. I. Furdus, practicant la pepiniera-Dobra. — Tot programul a fost ascultat, cu deplină atenție și interes de publicul auditor. Codreș, inv.

Cronica cinematografică

Un film rusesc: Furtuna

Am asistat, deunăzi, la cinematograful „Roxy“, la vizionarea unui film rusesc „Furtuna“ lucrat după drama celebrului dramaturg din secolul al XIX-lea. Alexandru Ostrowsky.

Filmul, la care au asistat reprezentanții întregului corp diplomatic și membrii guvernului, s'a bucurat de o strălucită interpretare, având în fruntea ansamblului pe mari artiști Ciuvelev și Tarassova.

„Furtuna“ vrea să demonstreze — printr'o tehnică cinematografică desăvârșită — toată răsula, eroarea și ipocrizia societății din acel secol. Rând pe rând, toate instituțiile: familia, religia, sunt analizate minuțios și arătate în adevărata lor lumină. În familie domină despotismul soacrei asupra fiului slab și tirania să batească asupra norei tîne și visătoare; în căsnicie primează brutalitatea sexuală și lipsa de înțelegere și finețe a bărbatului, prea îngust și prea legat de disciplina de fier a mamei sale, ca să poată aprecia și iubi sufletul gingaș și romantic al femeii sale.

Și de aici începe drama, furtuna, atât de simbolic și de plastic redată. Caterina cunoaște, într'o plimbare duminicală, pe Boris, nou venit în târgușorul ei și se îndrăgostește de el, puternic. Ivirea primului sentiment de dragoste coincide cu deslănțuirea unei furtuni. Drama sa sufletească, îndoiala și lupta dintre curățenia sa de femeie măritată și impulsunile tot mai vii ale dragostei, se desfășoară lent, în scene adânci.

Tihon Kabanov, soțul, pleacă la oraș ca să-și aprovizioneze cu marfă, magazinul. Caterina vrea să-l rețină; Tihon e prea absorbit de dorul evadării, ca să o asculte; ca să-i priceapă drama... Ii răspunde scurt, laș, impetent: — Apoi, ziua asta de libertate o aștept eu de mult...

Caterina, totuși vrea să lupte până la urmă cu bietul ei suflet, torturat de dragostea „Tihon! spune să mor neimpărtășită, dacă te voi trăda cu altul!“

Tihon a plecat, poate nici nu i-a auzit ultimele cuvinte și a rămas singură.

În aceeași noapte, pe o lună galbenă, într'un decor cu ape depărtate și calme „la răpă“, Caterina se întâlnește cu Boris. Se înțeleg; se iubesc. Sunt făcuți unul pentru altul. Și noaptea se repetă plină de farmec până ce vine Tihon. Atunci, visul se dărâmă. Încep remușcările cari îi rod sufletul. Caterina mărturisește păcatul ei; tot într'o zi de duminică, în fața întregului popor ieșit din biserică. Pentru, a doua oară, fulgere brăzdează cerul, ca și

(Continuare în pag. VI.)

Săptămâna politică

DI. Vaida înființează un nou partid politic, iar d-l Vlad se realizează acestei politice

Luptătorul neînfricat de odinioară și marele bărbat de stat de azi, d-l Alex. Vaida Voevod în ultimul timp a lansat un nou principiu de guvernământ, sintetizat prin formula »Numerus Valachicus« și pe care a încercat să-l înscrie în programul partidului »Național Tărănesc«.

În susținerea acestui principiu d-l Vaida a arătat disproporția numerică ce există atât în funcțiunile de stat cât și cele particulare între români și celelalte naționalități conlocuitoare. În provinciile alipite ocupă aproape jumătate din numărul funcționarilor de stat, iar în funcțiile particulare sunt în absolută majoritate. DI. Vaida a cerut comitetului executiv al partidului însușirea acestei formule pentru ca într-o viitoare guvernare să se poată lua măsuri dictate de interesele națiunii majoritare, adică înlocuirea funcționarilor minoritari prin români în proporția procentului în care străinii se găsesc printre oameni. Dar majoritatea comitetului executiv n'a vrut să adopte acest punct de vedere opunând acestei lozinci formula statului țărănesc. Astfel DI. Vaida și-a luat libertatea de acțiune ținând conferința în diferitele centre din țară lămurind publicul asupra punctului D-sale de vedere. În urma acestui fapt DI. Vaida a fost desărcinat din toate demnitățile ce deținea în partidul Național Tărănesc și odată cu D-sa și toți acei șefi de organizații, s'au foști miniștri, cari s'au raliat acestei politici. DI. Vaida în scurt timp își va înființa un nou partid politic sub denumirea de partidul »Național Tărănesc Român«, la care se prevede că vor adera multe din organizațiile »Național Tărăniste« din țară și toate barourile avocațiale. Situația acestora din urmă e foarte curioasă prin faptul că în calitate de membri ai barourilor, avocați sunt adepți ai Dlui Vaida, dar sunt înscrși în diferite alte partide, cari combat cu vehemență introducerea acestui principiu ca program de guvernământ. Printre oameni politici mai de seamă cari sau raliat acestei politici este și DI. Aurel Vlad fost ministru, un vechi și aprig luptător pentru cauza românilor, dar care a pierdut mult din simpatia maselor țărănești, datorită acelor firiziuni din anturajul Domniei sale, cari lucrează la îndepărtarea elementelor valoroase din partid, pentru a-și putea satisface ambițiunile sterpe. Deși acțiunea Dlui Vaida întrunește multe simpatii chiar și în județul nostru, dar pușini vor fi cari să-l urmeze pe DI. Vlad, tocmai din cauza acestui anturaj cari vor monopoliza toate demnitățile noului partid pentru a putea domina activitatea celorlalți membri, cari vor trebui să fie numai niște unelte, cari să servească la scoțarea acestor Domnișori cu beșișoare de promenadă. T.

Realități crude

Rozental et Comp!...

A murit un al desnădejdit și amărăciunii... și vor veni alții mai buni sau mai răi. Se vor schimba domni și conducători mai curând sau mai târziu, urmând și colindând drumul moștenit din părinți mai drep și luminoși sau mai strâmb și întunecos.

Și mulți sunt aceia ce vor alerga spre întunec și se vor preta acțiunii și josnice și nedrepte! Oare cazul moșei Rozental nu este plămădit în însăși cetatea întunecului și de către prinții putregaiului ce stă la baza acestei cetăți?... Și oare conducători noștri nu se vor sesiza de acest caz rușinos? Credem că ar fi timpul să se examineze grație căruia fapt sau merit național această doamnă a primit 4000 Lei anual dela fiecare comună a plasei Hațeg?... Sau mâini necunoscute au împlinit chestiunea în bande negre emise de către cetatea întunecului?

Unde e așezată aceasta cetate și cine e regele ce lucrează în umbra ei?...

Cetatea e veche și cu temelii solide și indestructibile și pe frontispiciul ei tronează: Corupție și Sperțul, iar locatarii sunt conducători falși și inici ai multumilor, ce indirect lucrează la destrămarea Statului prin mijloacele

Situația politică externă

Europa din nou cunoaște zilele de restriște ale anului 1914. Dela încheierea armistițiului și până astăzi niciodată pacea lumii, nu numai a Europei, n'a fost mai amenințată decât astăzi. Germania prin nesocotirea tratatelor de pace a reînființat serviciul militar obligator dispunând astăzi de o armată cu mult mai puternică decât în 1914 când a plecat în războiu. Franța în conștientare cu toți aliații ei au făcut un demers diplomatic pe lângă guvernul cancelarului Hitler, protestând contra nesocotirii tratatelor de pace; dar guvernul german l'a respins pur și simplu. Astfel Franța este nevoită a lua măsuri energice dictate de împrejurări, și nu mare ar fi mirarea când blocul statelor ește învingătoare din marele războiu ar pune Germania în fața unei noi sub formă de ultimatum obligând-o la respectarea tratatelor de pace. De altcunum marele nostru Titulescu a plecat să viziteze capitalele țărilor aliate, pentru a se documenta asupra stării de spirit din aceste țări. Totodată e președintele înțelegerii Balcanice, reprezentând o populație de peste 90 milioane locuitori. Entuziasmul cu care a fost primit în toate capitalele vizitate până în presă t, dovedește comunitatea de vederi. DI. Titulescu este unul din cei mai versați diplomați ai Europei de azi astfel că misiunea cu care călătorește poartă să aibă caracterul oficial de reprezentant al tuturor țărilor aliate, pentru găsirea unui mijloc eficace de a salva pacea lumii. S. T.

Un film rusesc: Furtuna

(Continuare din pag. V.)

atunci când l'a îndrăgît pe Boris. Acasă, soacra și cele două femei uscățive, pe care filantropia sgârcită a despoatei le hrănește dintr'un singur blid, jubilează.

— În vremea mea, astfel de femei erau îngropate de vii, jupuitele spune soacra, veninos, în timp ce suge cu tabiet, Zahărul și soarbe cu buze țuguțate, ceaiul cald. Tihon, mai slab, găsește în băutura uitarea. Numai Caterina nu poate uita. Ea aleargă la Boris, pe care continuă să-l iubească; să găsească în bărbăția acestuia sprijinul. Dar ocultul complot, organizat de Dikoî, bogatul negustor care o înzestrase pe Caterina, nu îi permite să se bucure de această fericire. Boris, care deși avea dreptul să moștenească printr'o mătușe, jumătate din capitalul prăvăliei, trebuie să se ducă în Siberia... după afaceri. Și va rămâne Caterina singură. Pe un pod lung și în amurgul care se lasă, ea privește vaporul care îl duce pe Boris, departe. Un salt în valurile amețitoare și Caterina a intrat dincolo de sbuciumul sufletesc, dincolo de lumea rea și tiranică, în pacea de veci. S. P.

uzitate și impuse de către Măria Sa „banu“. Dar opinia publică vrea să cunoscă acești orai ai misticismului ce mănuesc cu atâta nerușinare fondurile comunelor, aprobând unei moașe câte patru mii Lei dela o comună și unui impegat care muncește asiduu 1500 Lei lunar! E uman acest lucru?...

Ne facem o datorie de a atrage în mod public atenția acelor care lucrează în umbră și a-i soma să nu repete legenda rușinoasă de mai sus, cerând totodată revizuirea actului nedrept și sancționarea vinovaților. Precizăm că, nu am dori să ne ocupăm și mai departe de această chestiune mărgavă, aducând pe tapete în numerele viitoare și oameni cu influență și respectați!...

Să rămănem înțeleși: Să se revizuiască salariile enorme acordate moașelor în genere și pe care nu le vedem decât la ridicarea salariilor și să se aplice sancțiuni acelor cari au manevrat cu fondurile comunelor! În caz contrar vom denunța pe toți profitorii acestei afaceri, și sunt mulți!

Cetatea întunecului va trebui dărâmată cât mai neîntârziat, iar locatarii sprijinitori ai tuturor intereselor meschine distruși. O cere tot mai imperios ritmul vremii...

Aug. Ilișiu.

Ultimele lucrări ale Parlamentului.

Viața parlamentară în ultimul timp a căpătat un ritm mai accelerat, datorită punerii pe tapet a unor probleme de o covârșitoare importanță pentru țară. Astfel legea cooperajiei a fost modificată în sensul vederilor economice a actualului guvern, modificând întreg sistemul de organizare și conducere a cooperativelor de până acum. Evenimentele petrecute în străinătate prin nesocotirea tratatelor de pace de către Germania, a determinat guvernul să grăbească lucrările pentru încheierea unui nou contract cu casa Scoda care ne va livra armament pentru toate prototipurile de arme afară de tunurile antiaeriene cari vor fi fabricate de uzinele metalurgice din țară. Discutarea de către parlament a acestui contract a adus după sine discutarea raportului Scoda care a deslănțuit ședințe furtunoase cu apostrofări din cele mai originale. Lupta s'a dat între parlamentari majoritari și „Național Tărăniști“ cari se acuzau reciproc. Au luat cuvântul toți șefii opoziției și leaderii parlamentarilor guvernamental, cari au acuzat cele două guverne „Național Tărăniste, cari au încheiat contractul și sub care s'a făcut descinderea la reprezentanța Scoda. Tuturor le-a raspuns DI. Madgearu arătând preocuparea guvernelor Național Tărăniste pentru înarmarea țării și a spulberat toate acuzațiile aduse acestor guverne, spunând că afacerea Scoda e o răzbunare politică. A luat apoi cuvântul DI. Bentoiu care a precizat vina fiecărui ministru în parte cerând parlamentului trimiterea lor în judecată. În urmă sa votat o moțiune prin care se trimite în fața curții de casație conform legii responsabilități ministeriale Domnii general Cihoschi și DI. M. Popovici, foști miniștri.

Zilele acestea s'a depus pe băncile parlamentului bugetul general al țării, la care au luat cuvântul reprezentanții tuturor partidelor politice iar la urmă s'a procedat la votarea lui, urmând ca bugetul fiecărui departament în parte să fie discutat în continuare. Sesiunea parlamentară se prelungește până la 21 Aprilie, pentru a se putea vota toate legile cu caracter urgent. S.

Știri.

Hălmagiu (Arad).

Duminică 24 Martie a. c., s'a ținut în comunu Ionești a V.-a ședința a cercului cultural „Hălmagiu“. După oficierea serviciului religios s'a desfășurat programul ședinței publice. După cuvântul Dlui președinte, dl. Adrian Popovici vorbește sătenilor despre „Respectul față de legi și autorități“. Dsa. arată relele ce decurg din nerespectarea legilor. După dl. A. Popovici, vorbește dl. Gh. Dan despre „împlinirea datoriei“. Urmează apoi conferința dlui medic al circ. Hălmagiu, care vorbește sătenilor despre: „Boalele contagioase“. Între conferințe s'au recitat poezii patriotice de către elevii școlii primare din loc. Tot de către elevii școlii s'a cântat: „Marșul lui Iancu“, „Vine primăvara“ ș. a., sub conducerea doamnei Marica Sirban. După o mică gustare, la ora 2 d. m. se începe ședința intimă în care dra. Mărioara Țircuș a tratat subiectul: „Importanța fișelor individuale“. Vorbește apoi dl. Ion Arpaș inv. în Tisa, care a tratat: „Sugestia ca mijloc de educație.“ Ambele conferințe au fost ascultate cu interes de către domni învățători, cari au felicitat sincer pe conferențieri. La ora 4. p. m. ședința a luat sfârșit. Ședința viitoare se va ține la 19 Maiu în comuna Țarmure.

Cantine școlare. De câteva zile funcționează în plasa noastră cantine școlare. Este o măsură demnă de toată laudă. N'avem decât să exprimăm mulțumiri inițiatorilor.

Pentru DI. Primpelor. În toamna anului 1934 s'a distribuit locuitorilor din acest ținut porumb, rămânând ca prețul să fie achitat prin zile de lucru la refacerea drumurilor. Incontestabil că acest procedeu a fost f. bun. Odată cu venirea primăverii, sătenii cari au primit porumb au fost chemați să se achite de obligațiune. Unii au adus piatră pe marginea drumurilor și alții au așternut-o pe drumuri. Dar, în loc ca drumurile să fie reparate, au devenit aproape impracticabile. Motivul: piatra adusă este foarte mare, sunt bucăți de 15—20 Kg. — și n'a fost sfărâmată. Este imposibil de a merge cu căruța pe locurile unde este noua piatră. Sătenii ocolesc acele locuri stricând holdele de pe margini. Evident că din acest motiv se vor naște neînțelegeri și certuri. Rugăm pe DI primpetor să ia măsurile cuvenite, ordonând primarilor ca să nu mai permită întinderea pietrii până nu va fi sfărâmată, iar cea așternută să fie acoperită cu nisip mărunț. Lotus.